

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Timofte Vladimir

Judecători - Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie și Boico Victor

juducând fără citarea părților, recursurile ordinare, declarate de către avocatul Briceac Andrei în numele inculpatului Țurcan Marian, de către partea vătămată Țarnă Dora și de către avocatul Băgu Dinu în numele Spitalului Raional Orhei prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2020 și a sentinței Judecătoriei Orhei sediul Central din 15 iulie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Țurcan Marian xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 28.02.2017-15.07.2019;

2. Instanța de apel: 22.08.2019-03.02.2020;

3. Instanța de recurs: 07.07.2020-15.12.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul central) din 15 iulie 2019, Țurcan Marian a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.213 lit. b) Cod penal la 3 ani, fără privarea de dreptul de a ocupa funcția de medic.

În baza art.90 alin.(1) Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termen de probă de un an.

A fost respinsă acțiunea civilă depusă de succesorul părții vătămate Țarnă Dora împotriva IMSP „Spitalul Raional Orhei” privind repararea prejudiciului moral, ca fiind depusă împotriva pârâtului ne respectiv.

Cheltuielile judiciare s-a dispus a fi trecute în contul statului.

1.2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Țurcan Marian, în baza ordinului Spitalului Județean Orhei nr.83 din 11.11.2001, deține funcția de medic chirurg de urgență în secția chirurgie și, exercitând profesiunea de medic în cadrul spitalului, în condițiile art.11 alin.1 din Legea nr.264 din 27.10.2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic, fiind astfel lucrător medical investit în condițiile art. art. 14, 17 din legea vizată supra cu drepturi și obligații în vederea acordării asistenței medicale, ignorând prevederile art. 17 alin.1 lit. f) din legea vizată, potrivit căruia: „medicul este obligat să înceapă tratamentul numai după o examinare medicală efectuată personal”, inclusiv caseta 8 din Capitolul C.2.3 „Conduita pacientului cu astm bronșic” al Protocolului clinic Național aprobat prin ordinul

Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr.1326 din 20.11.2013 „Cu privire la aprobarea Protocolului clinic național „Astmul bronșic la adult”, potrivit căruia pașii obligatorii în abordarea pacientului astmatic sunt: determinarea severității obstrucției bronhice, reversibilitatea și variabilitatea ei, investigarea obligatorie privind factorii de risc (anexa nr.1) și a condițiilor clinice asociate etc., fără a ține cont de factorii de risc ai astmului bronșic enumerați în caseta 10 din Capitolul C.2.3.1 „Anamneza”, din Protocolul vizat supra, unul dintre care fiind medicamentele, în lipsa investigațiilor obligatorii în astmul bronșic, prevăzute în caseta 14 din Capitolul C.2.3.3 al Protocolului menționat, fără a ține cont de sarcinile de bază și atribuțiile de serviciu stipulate în Fișa de post a medicului chirurg de urgență, a săvârșit infracțiunea de încălcare din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale în următoarele circumstanțe.

La 13 martie 2015, Țurcan Marian, activând în calitate de medic chirurg de gardă în Spitalul raional Orhei și având, potrivit Fișei de post a medicului chirurg de urgență, sarcini și atribuții îndreptate în scopul cunoașterii nevoilor fundamentale de sănătate a bolnavului, de a-l trata, de a-l recupera și de a asigura investigarea la timp și adecvată a pacienților, acționând în calitate de medic curant al pacientului Țărnă Vitalie, internat în aceeași zi, ora 15:15, în Secția de chirurgie a Instituției medico-sanitare publice Spitalul raional Orhei (IMSP SR Orhei), cu diagnosticul clinic xxxxx în stare apreciată ca fiind satisfăcătoare cu indici hemodinamici satisfăcători, cunoscând din înscrisurile fișei medicală a bolnavului de staționar cu nr. 5076 a IMSP SR Orhei, pe numele lui Țărnă Vitalie, că pacientul suferă xxxxx, fapt ce-l obliga să respecte anumite standarde de investigare și tratament special reglementat de Protocolul clinic National aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr.1326 din 20.11.2013 „Cu privire la aprobarea Protocolului clinic național „Astmul bronșic la adult”, în lipsa unei examinări medicale efectuată personal, obligatorie potrivit art. 17 alin. (1) lit. f) din Legea nr.264 din 27.10.2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic, încălcând din neglijență regulile și metodele de acordare a asistenței medicale, nu a ținut cont de atribuțiile de serviciu stipulate în fișa de post a medicului chirurg de urgență prin care era obligat să presteze servicii medicale în volum și de calitate prevăzute în Programul Unic, în protocoalele și ghidurile de tratament aprobate de Ministerul Sănătății, ignorând caseta 8 din Capitolul C.2.3 al Protocolului clinic National vizat supra prin care era obligat la abordarea pacientului astmatic să determine severitatea obstrucției bronhice, reversibilitatea și variabilitatea ei, să investigheze obligatoriu factorii de risc a astmului bronșic și condițiile clinice asociate, fără a ține cont de stipulările casetei 10 din capitolul C.2.3.1 a Protocolului în cauză, care evidențiază și medicamentele ca factor de risc xxxxx și fără a asigura un nivel înalt de investigare și tratament a bolnavului Țărnă Vitalie în conformitate cu metodele de investigații și tratament, sarcină obligatorie potrivit fișei de post vizate supra, fiind responsabil de asigurarea calității, securității și tratamentului adecvat al pacientului Țărnă Vitalie, iar în cazuri complicate care necesită experiență în tratament să alcătuiască și planul de investigație și tratament al pacientului, nu a ținut cont de etiologia xxxxx, de reacțiile

alergice care pot surveni de la preparatele medicamentoase și i-a prescris pentru administrare pacientului Țărnă Vitalie, sol. Xxxxx medicamente care pot genera reacții alergice și anafilactice, inclusiv șocul anafilactic, iar ca urmare a administrării medicamentelor prescrise, aproximativ la ora 21:20 a aceleiași zile, s-a agravat starea sănătății pacientului, în consecință, la ora 22:30 a survenit moartea biologică a pacientului Țărnă Vitalie.

Astfel prin acțiunile sale intenționate inculpatul Țurcan Marian a comis infracțiunea prevăzută de art.213 lit. b) Codul penal, pe semnele încălcarea din neglijență de către medic a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, cauzând decesul pacientului.

2. Sentința menționată a fost atacată cu *apel*, de către avocatul Briceac Andrei, în interesele inculpatului Țurcan Marian și de către partea civilă.

2.1 În motivarea cerințelor sale avocatul Briceac Andrei a invocat că:

- la materialele cauzei nu există probe prin care s-ar confirma vinovăția lui Țurcan Marian în comiterea infracțiunii incriminate, or din probele prezentate de acuzator confirmă nevinovăția inculpatului;

- inculpatul nu a încălcat nici o regulă și/sau metodă de acordare a asistenței medicale, iar acuzarea nu a putut stabili și indica cu precizie care regulă și/sau metodă de acordare a asistenței medicale ar fi fost încălcată de către inculpat, din contra, la materialele dosarului se găsesc probe care combat argumentele procurorului: Fisa medicală a bolnavului de staționar, completată de către inculpat în urma examinării medicale a pacientului, efectuată personal de către inculpat; Acordul informat al pacientului, semnat de către Țărnă Vitalie (anexate la cererea din 26 martie 2018), etc. - înscrisuri prin care se demonstrează că inculpatul a prescris și a început tratamentul pacientului doar după examinarea medicală efectuată personal celui din urmă, iar pacientul a fost informat despre medicamentele ce urmează a-i fi administrate și a fost întrebat despre existența reacțiilor alergice la careva dintre preparate - întrebare la care pacientul a răspuns negativ;

- poziția acuzării se fundamentează în totalitate pe Protocolul clinic Național xxxxx însă medicul chirurg nu face parte din categoria utilizatorilor acestui protocol;

- se constată lipsa atribuțiilor inculpatului în legătură cu Protocolul clinic Național xxxxx și netemeinicia acuzațiilor aduse de către procuror. Or, este absolut eronată învinuirea inculpatului de încălcare a unei norme, în condițiile în care această normă nici nu vizează pe inculpat;

- toate argumentele acuzării se bazează pe faptul că, inculpatul nu ar fi respectat pașii obligatorii în abordarea xxxxx, nu ar fi ținut cont de factorii de risc ai astmului bronșic și nu ar fi întreprins investigațiile obligatorii în astmul bronșic. Întreaga acuzație pornește de la premisa că, pacientul urma a fi abordat ca un bolnav de xxxxx. Această premisă este una falsă, deoarece pacientul s-a internat cu un singur diagnostic: xxxxx; în îndreptarea de la secția consultativă (întocmită de medicul Alexei PASECINIC) nu era făcută nici o mențiune privitor la xxxxxPacientul nu s-a plâns inculpatului că ar suferi de xxxxx și nici nu a informat inculpatul despre necesitatea de a-l aborda ca un xxxxx; nu existau semne, premise și temeieri pentru

inculpat de a aborda pacientul ca xxxxx; pacientul nu prezenta semne că ar fi bolnav de xxxxx;

- Țărnă Vitalie s-a internat cu diagnosticul xxxxx iar pașii obligatorii în tratarea acestei boli sunt prevăzuți de Protocolul clinic național „xxxxx Conform Casetei 18 - Tratamentul analgezic xxxx (C.2.5.6.2.) din Protocolul clinic xxxxx în cazul Sindromului algic moderat (identificat și în situația decedatului), se administrează substanța de xxxxx. Astfel se constată că administrarea preparatului de xxxxx era absolut indicată în cazul pacientului Țărnă, iar inculpatul a acționat strict conform prevederilor normative în domeniu. Această concluzie este fixată și în Raportul de expertiză judiciară nr. 391 din 13 ianuarie 2017;

- era de obligația pacientului de a comunica medicului despre existența a careva reacții alergice. Or, simpla existență a xxxxx nu implică în sine și existența alergiei la careva preparate. Țărnă Vitalie a fost întrebat de către inculpat dacă ar avea alergie la careva preparate, acesta însă a răspuns negativ. Din fișele medicale ale pacientului, se constată că Țărnă Vitalie a mai primit și anterior medicamente care conțin substanța de xxxxx și nu a avut nici o reacție alergică la aceste preparate;

- nici într-un act normativ nu este prevăzută interdicția medicului de a administra medicamente analgezice pacientului, fără a face proba la acestea. Se fac probe doar la antibiotice. Iar dacă pacientul are alergie la careva preparate, el este obligat să comunice medicului;

- din raportul de expertiză medico-legală nr. 129 din 15 iunie 2015, se indică asupra faptului că, tratamentul prescris de către inculpat și administrat pacientului a fost unul corect și nu a influențat asupra decesului acestuia;

- concluzia raportului de expertiză medico-legală nr. 35 din 09 martie 2016, nu este clară, este interpretabilă și nu răspunde concret la întrebarea privind cauza decesului lui Țărnă Vitalie. Concluzia în cauză însă, repetat se subliniază ideea că tratamentul indicat de către inculpat, administrat pacientului, a fost unul corect și nu a fost cauza decesului celui din urmă;

- concluzia comisiei de experți din raportul de expertiză medico-legală nr. 185 din 18 noiembrie 2016, a fost presupusă unele cauze ale morții lui Țărnă Vitalie, fără însă a determina cu exactitate cauza în concret. Comisia însăși a menționat că, în baza materialelor prezentate, a fost imposibil a determina cu exactitate cauza decesului pacientului. Totodată, date clinice/paraclinice care ar fi indicat la prezența unei insuficiențe respiratorii la pacient, ca complicație a unui acces de astm bronșic sau a unui status astmatics, în materialele prezentate comisiei nu au fost, iar moartea pacientului nu a putut fi prevenită/evitată, indiferent de medicamentele și măsurile de resuscitare aplicate/care urmau a fi aplicate;

- concluzia expusă în raportul de expertiză judiciară nr. 391 din 13 ianuarie 2017, se precizează că medicamentele administrate pacientului au fost indicate, medicul a prescris un tratament corect și absolut necesar. Totodată, chiar și în ipoteza în care medicul ar fi cunoscut despre faptul că pacientul suferă de xxxxx, boala în cauză are mai multe forme (alergică, cu componentă alergică sau nu) pe care inculpatul nu avea de unde să le cunoască și a fost în imposibilitate de a prevedea o

ulterioară declanșare a unui soc anafilactic. Medicul chirurg nu are obligația de a cunoaște formele astmului bronșic și nici posibilitatea de a face probe la toate preparatele care ar putea da reacții alergice. Nici un act normativ în vigoare nu prevăd asemenea indicații și obligațiuni;

- pacientul a încălcat regimul de staționar și anume la internare pacientul Țărnă Vitalie a semnat în fisa medicală sub mențiunea „Cu regimul spitalicesc sunt cunoscut, în caz de încălcare voi fi externat acasă”. Pacientul a încălcat regimul spitalicesc atunci când a plecat acasă fără a avea permisiunea medicului, fiind în stare gravă. Părăsirea spitalului și ieșirea de sub supravegherea personalului medical pentru o perioadă de câteva ore putea avea consecințe imprevizibile asupra stării pacientului. În această perioadă nu se cunoaște în detaliu ce acțiuni a întreprins pacientul, precum și lista tuturor alimentelor fie/medicamentelor pe care le-ar fi consumat/administrat;

- pacientul a încălcat regimul alimentar și anume la internare pacientului i s-a explicat regimul alimentar, precum și necesitatea respectării stricte a acestuia, fapt pentru care a semnat. Cu toate acestea, pacientul nu l-a respectat, iar potrivit martorului acuzării, Postica Petru a declarat că: „Țărnă i-a comunicat că a servit câteva pahare cu vin”, iar potrivit Protocolului Clinic Național xxxxx din 2009, C.2.5.6 „Tratamentul”, Tabelul 5 „Alimentația pacienților cu AP” prevede că se exclud felurile de mâncare iute, acre, sărate, condimentate, gustări acre, produse alimentare sărate și afumate, cafea, ceai și cacao tare, băuturi alcoolice”;

- 3 martori ai acuzării (Pasecinic Alexei, Izman Virginia și Rotari Feodora), fiind audiați în ședința de judecată, au mărturisit că pacientul Țărnă Vitalie nu a comunicat că ar avea alergie la medicamente și/sau că ar suferi de xxxxx;

- din materialele existente la dosar se constată că tratamentul pe care îl primise Țărnă Vitalie pentru tratarea xxxxx includea utilizarea în doze mari a xxxxx cu acțiune rapidă. Nu se exclude că, supradozajul acestor xxxxx să fi generat un stop cardiorespirator ce a provocat decesul pacientului;

- dacă s-ar demonstra că în speță s-a produs o „eroare medicală”, inculpatul nu ar putea fi condamnat pentru asta, or acțiunea sau inacțiunea a lucrătorului medical, în absența unei încălcări a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, în lipsa atitudinii neglijente față de îndeplinirea obligațiilor profesionale, dar care a condus la vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății ori la decesul pacientului, această urmare nu este într-o legătură de cauzalitate sine qua non cu acțiunea sau inacțiunea respectivă, fiind generată de cauze care nu trebuiau și nu puteau fi prevăzute de către lucrătorul medical;

- art. 213 Cod penal este inaplicabil în caz de eroare medicală, exprimată în producerea vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății ori a decesului din cauza naturii lucrurilor (evoluția complicată a bolii, simptomatologia atipică, reacția alergică neprevăzută a organismului pacientului, prezența unei boli necunoscute, particularitățile anatomice anormale ale organismului pacientului, etc.), situație în care orice alt lucrător medical ar fi produs același prejudiciu în aceleași condiții de lucru. ... Se caută să se afle dacă făptuitorul a făcut, apelând cu conștiinciozitate și diligență la cunoștințele sale științifice, tot ce era posibil în acele condiții, pentru a

pune cel mai exact diagnostic și a alege cea mai bună regulă sau metodă de asistență medicală în interesul pacientului. Dacă el a respectat cerințele unei atitudini ideale, neconcordanța diagnosticului cu realitatea va fi doar o eroare medicală, căci orice lucrător medical ar fi ajuns la aceleași concluzii, în aceleași condiții;

- faptul că inculpatul este medic chirurg, care este o specializare foarte îngustă și clară prin definiție, a fost impus de conducerea spitalului să îndeplinească alte atribuții decât cele care i sunt prescrise în fișa de post și țin nemijlocit de funcția sa, tot este o consecință a deficiențelor din sistemul medical național. Însă, este foarte important să se facă o delimitare clară a responsabilității în acest caz, astfel încât să nu judecă medicul pentru neajunsuri ce nu țin de răspunderea și competența sa;

- inculpatul a făcut totul ce a depins de el, cu instrumentarul pus la dispoziție de spital, pentru a trata boala cu care s-a adresat pacientul. Apoi, atunci când pacientului i s-a făcut rău, el a reacționat imediat și a depus toate eforturile pentru a-l salva.

A solicitat apărarea admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanță prin care să fie emisă sentința de achitare.

2.1 În motivarea cerințelor sale partea civilă a menționat că, instanța de fond urma să țină cont de prevederile art. 2005 alin.(1) Cod civil, care prevede că comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție, iar în cazurile expres prevăzute de lege, fără vinovăție, de către administratorul, salariatul său sau o altă persoană subordonată comitentului (prepus) în funcțiile care i s-au încredințat, raportate la prevederile art. 220 alin.(3) Cod de procedură penală care prevede că hotărârea privind acțiunea civilă în procesul penal se adoptă conform normelor dreptului civil și ca urmare să-i admită acțiunea civilă înaintată împotriva comitentului (IMSP Spitalul Raional Orhei) inculpatului Țurcan Marian (în calitate de prepus).

A solicitat partea civilă, admiterea apelului, casarea parțială a sentinței în partea ce ține de latura civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanță prin care acțiunea civilă să fie admisă integral.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2020, a fost respins apelul declarat de către avocatul Briceac Alexandru în interesele inculpatului Țurcan Marian, admis apelul părții civile Țarină Dora, casată sentința, în partea acțiunii civile și pronunță o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial acțiunea civilă și s-a dispus încasarea de la IMSP „Spitalul Raional Orhei” în beneficiul părții civile Țarnă Dora suma de 100000 (o sută mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

3.1 În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Țurcan Marian a săvârșit infracțiunea imputată lui. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din

punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Aceste circumstanțe au fost corect constatate din totalitatea de probe și anume prin: - declarațiile succesului părții vătămate Țarină Dora (f. d. 7, Vol. II); - declarațiile martorului Pasecinic Alexei (f. d. 18, vol. II); - declarațiile martorului Izman Virginia (f. d. 20, vol. II); - declarațiile martorului Rotari Feodora (f. d. 22, vol. II); - declarațiile martorului Postică Petru (f. d. 125 vol. II); - raportului de expertiză medico-legală nr.129 din 15.05.2015 (f. d 57-63, vol. I); - raportului de expertiză medico-legală nr. 35 din 09.03.2016 (f.d 132-138, Vol.I); - raportului de expertiză medico-legală nr.185 din 18.11.2016 (f.d 163-173, Vol.I); - raportului de expertiză judiciară nr.391 din 13.01.2017 (f.d. 179-182, vol.I); - fișa postului a medicului chirurg de urgență (f.d. 88, vol.I).

Fiind cercetate declarațiile martorilor Popenco Ina (f. d. 87-88, Vol. II) și Șîman Ivan (f. d. 122-123, Vol. II) instanța de apel le-a apreciat parțial critic deoarece ele nu corespund adevărului și sunt date de în scopul exonerării inculpatului Țurcan Marian de la răspunderea penală, deoarece sunt în contradicție cu celelalte probe analizate supra.

Atât în instanța de fond cât și în cea de apel s-au constatat cu certitudinea prezența semnelor calificative ale încălcării din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale de către Țurcan Marian.

În acest sens, instanța de apel a constatat neglijența la săvârșirea faptei prejudiciabile prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, prin faptul că, inculpatul Țurcan Marian, cunoscând despre faptul că Țărnă Vitalie suferă de xxxxx și ne cunoscând etimologia xxxxx (alergică, cu componentă alergică sau nu), era obligat să se conducă de Programul Unic, de protocoalele și ghidurile de tratament aprobate, iar în cazuri complicate, care necesită experiență în tratament și cunoștințe teoretice mai vaste, să ceară concluzia altor specialiști în domeniu, fapt care a fost omis de inculpat și ca urmare i-a administrat lui Țărnă Vitalie medicamentele xxxxx, care au generat reacții alergice și anafilactice, inclusiv șocul anafilactic, în urmă cărui fapt a survenit decesul bolnavului Țărnă Vitalie.

Instanța de apel nu a reținut argumentul apărătorului precum că în ședințele de judecată nu s-a stabilit cu certitudine regulile și normele de acordare a asistenței medicale de care trebuia să se conducă Țurcan Marian, or inculpatul activând în calitate de medic, a acționat contrar prevederilor art. 17 alin.1 lit. f) din Legea nr. 264 din 27.10.2005, potrivit căruia: *„medicul este obligat să înceapă tratamentul numai după o examinare medicală efectuată personal”*, inclusiv caseta 8 din Capitolul C.2.3 “Conduita pacientului cu xxxxx” al Protocolului clinic Național aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr.1326 din 20.11.2013 *„Cu privire la aprobarea Protocolului clinic național „xxxxx”, potrivit căruia pașii obligatorii în abordarea pacientului astmatic sunt: determinarea severității xxxxxx, reversibilitatea și variabilitatea ei, investigarea obligatorie privind factorii de risc (anexa nr.1) și a condițiilor clinice asociate etc., fără a ține cont de factorii de risc ai xxxxx enumerați în caseta 10 din Capitolul C.2.3.1 “Anamneza”*.

Totodată, instanța de apel nu a reținut argumentul apelantului precum că acuzatorul de stat nu a făcut dovada încălcării din neglijență a regulilor sau a metodelor de acordare a asistenței medicale, or neglijența la săvârșirea faptei penale prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, constă în faptul că, inculpatul cunoscând că Țărnă Vitalie xxxxx, i-a administrat medicamente xxxxx, care au generat reacții alergice și anafilactice, inclusiv șocul anafilactic, în urma cărui fapt a survenit decesul bolnavului Țărnă Vitalie, ceea ce se confirmă prin rapoartele de expertiză medico-legală nr.129 din 15.05.2015, nr. 35 din 09.03.2016 nr.185 din 18.11.2016 și a raportului de expertiză judiciară nr.391 din 13.01.2017.

De asemenea, instanța de apel nu a reținut nici argumentul apărătorului precum că, decesul lui Țărnă Vitalie putea să survină în urma consumării de alcool a ultimului, or potrivit declarațiilor inculpatului care a declarat că, *”.... nu sa făcut controlul alcoolemiei care în combinație cu medicamentele poate duce la urmări fatale... La momentul internării pacientul Țărnă a fost conștient și adecvat....”* și a martorului Rotari Feodora care a comunicat că, *”... miros de alcool de la Vitalie Țarină nu a simțit”*.

În concluzie, instanța de apel a considerat ca fiind neîntemeiate și argumentele apelantului în susținerea poziției de achitare a inculpatului, precum că învinuirea formulată inculpatului Țurcan Marian total întemeiată doar pe niște presupuneri, care nu se bazează pe un ansamblu de probe pertinente, concludente, utile și veridice, iar preținsele „probe” prezentate de partea acuzării nu coroborează între ele și nu dovedesc incontestabil vinovăția inculpatului Țurcan Marian or, partea acuzării în acest sens a prezentat probe verosimile care au elucidat în mod clar circumstanțele cazului și în baza cărora a fost demonstrată pe deplin vinovăția inculpatului Țurcan Marian privitor la încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale în privința lui Țărnă Vitalie, de aceea argumentele invocate în apelul apărătorului în interesele inculpatului Țurcan Marian, urmează a fi respinse ca nefondate.

La stabilirea pedepsei și mărimea acesteia instanța de apel a menționat că, instanța de judecată a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise, care se atribuie la categoria celor mai puțin grave, de motivul acesteia, de prezența circumstanței atenuante, de faptul că condamnatul anterior nu a fost tras la răspundere, nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, la locul de trai se caracterizează pozitiv, are la întreținere trei copii minori, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia. Pedepsa numită inculpatului este una echitabilă, fiind numită cu respectarea strictă a prevederilor legislației în vigoare și careva temei de a interveni în sentință, inclusiv, din oficiu lipsește.

Cu referire la acțiunea civilă, instanța de apel a constatat că instanța de fond incorect a respins acțiunea civilă pe motiv că, obligația de a repara prejudiciu moral o are numai persoana responsabilă de cauzarea prejudiciului, fără a ține cont de prevederile legale menționate supra, din care motive cererea de apel depusă de Țărnă

Dora urmează a fi admis, iar sentința instanței de fond urmează a fi casată în această parte.

Prin urmare luând în considerație că, inculpatul Țurcan Marian, în baza ordinului Spitalului Județean Orhei nr.83 din 11.11.2001, deține funcția de medic chirurg de urgență în secția chirurgie și, exercitând profesiunea de medic în cadrul spitalului, în condițiile art.11 alin.1 din Legea nr.264 din 27.10.2005 cu privire la exercitarea profesiunii de medic, fiind astfel lucrător medical investit în condițiile art. art. 14, 17 din legea vizată supra cu drepturi și obligații în vederea acordării asistenței medicale, la 13 martie 2015, acționând în calitate de medic curant al pacientului Țărnă Vitalie, xxxxx, internat în aceeași zi, ora 15:15, în Secția de chirurgie a Instituției medico-sanitară publică Spitalul raional Orhei (IMSP SR Orhei), cu diagnosticul clinic xxxxx nu a ținut cont de etiologia xxxxx, de reacțiile alergice care pot surveni de la preparatele medicamentoase și i-a prescris pentru administrare pacientului Țărnă Vitalie, xxxxx medicamente care pot genera reacții alergice și anafilactice, inclusiv șocul anafilactic, iar ca urmare a administrării medicamentelor prescrise, aproximativ la ora 21:20 a aceleiași zile, s-a agravat starea sănătății pacientului, în consecință, la ora 22:30 a survenit moartea biologică a pacientului Țărnă Vitalie.

Reieșind din cele constatate, instanța de apel a reținut că succesorul părții vătămate, Țărnă Dora, corect a înaintat acțiunea civilă față de IMSP „Spitalul Raional Orhei”, care este angajatorul inculpatului Țurcan Marian, și prin urmare acesteia îi revine responsabilitatea de a repara prejudiciul moral cauzat de angajații săi și ținând cont de gravitatea suferințelor psihice cauzate succesului părții vătămate Țărnă Dora, în urma decesului soțului Țărnă Vitalie, a admi parțial pretenția de încasare a prejudiciului moral și a dispus încasarea din contul IMSP „Spitalul Raional Orhei” în beneficiul părții civile Țărnă Dora suma de 100000 (o sută mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, aceasta fiind în deplină concordanță cu principiul răspunderii civile delictuale care impune reparația integrală, reală și efectivă a daunelor morale cu luarea în considerare a urmărilor faptei, a naturii și duratei acestora.

4. Decizia instanței de apel a fost atacată, *cu recurs ordinar* de către avocatul Briceac Andrei în numele inculpatului Țurcan Marian, de către partea vătămată Țărnă Dora și de către avocatul Băgu Dinu în numele Spitalului Raional Orhei.

4.1 În recursul declarat avocatul Briceac Andrei indicând temeiurile prevăzute la art. 427 alin. 1) pct. 6) și 8) Cod procedură penală, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei și a sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să se dispună achitarea inculpatului Țurcan Marian de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, fie încetarea cauzei penale în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

În motivarea recursului avocatul a indicat că:

- sentința și decizia nu cuprind motivele pe care se întemeiază soluția de condamnare (violarea Articolului 6 § 1 CEDO - hotărâre nemotivată);

- nu a fost dovedită vinovăția lui Țurcan Marian prin probe certe și suficiente, în conformitate cu principiul dincolo de o bănuială rezonabilă (violarea Articolului 6 § 2 CEDO - prezumția nevinovăției);

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii;

- expirarea termenului de prescripție pentru tragerea lui Țurcan Marian la răspundere penală în baza art. 213 Cod Penal;

- instanța de apel a neglijat argumente esențiale invocate de Țurcan Marian și apărătorul acestuia. Situație ce denotă o motivare insuficientă a hotărârii judecătorești;

- pe tot parcursul examinării cauzei în fond acuzarea nu a demonstrat vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate. La materialele cauzei nu există probe ce ar demonstra vinovăția lui Țurcan Marian în comiterea infracțiunii incriminate. Probele existente indică a supra nevinovăției acestuia;

- inculpatul nu a încălcat nici o regulă și/sau metodă de acordare a asistenței medicale. Acuzarea nu a putut stabili și indica cu precizie care regulă și/sau metodă de acordare a asistenței medicale ar fi fost încălcată de către inculpat;

- poziția acuzării se fundamentează în totalitate pe Protocolul clinic Național xxxxx potrivit căruia medicul chirurg nu face parte din categoria utilizatorilor acestui protocol;

- regulile și metodele pe care inculpatul era obligat să le respecte sunt prevăzute în Protocolul clinic Național „xxxxx”;

- pacientul s-a internat cu un singur diagnostic: xxxxx;

- în îndreptarea de la secția consultativă (întocmită de medicul Alexei PASECINIC) nu era făcută nici o mențiune privitor la xxxxx, pacientul nu s-a plâns inculpatului că ar suferi de xxxxx și nici nu a informat inculpatul despre necesitatea de a-l aborda ca un astmatic, nu existau semne, premise și temeieri pentru inculpat de a aborda pacientul ca un xxxxx, pacientul nu prezenta semne că ar fi bolnav de xxxxx;

- Țărnă Vitalie a fost internat cu diagnosticul clinic - „xxxxx. Pacientul urma a fi abordat din perspectiva diagnosticului cu care a fost internat, iar pașii pe care inculpatul urma a-i îndeplini în cazul pacientului ȚĂRNĂ sunt pașii prescriși în Protocolul clinic Național „xxxxx - pași pe care medicul chirurg i- a respectat în totalitate;

- apărarea nu neagă faptul că, inculpatul urma a ține cont și de alte aspecte ale problemei pacientului, cum ar fi eventualele reacții alergice la careva preparate. Ținea însă de obligația pacientului de a comunica medicului despre existența a careva reacții alergice. Or, simpla existență a astmului bronșic nu implică în sine și existența alergiei la careva preparate. Țărnă Vitalie a fost întrebat de către inculpat dacă ar avea alergie la careva preparate, acesta însă a răspuns negativ. Din fișele medicale ale pacientului, se constată că Țărnă Vitalie a mai primit și anterior medicamente care conțin substanța xxxxx și nu a avut nici o reacție alergică la aceste preparate. Posibil din acest considerent, pacientul nici nu a comunicat medicului despre careva alergii;

- în practică nu se fac probe la analgezice. Nu este prevăzută nici o obligație medicului de a face probe la analgezice. Și, nici într-un act normativ nu este prevăzută interdicția medicului de a administra medicamente analgezice pacientului, fără a face proba la acestea. Se fac probe doar la antibiotice. Iar dacă pacientul are alergii la careva preparate, el este obligat să comunice medicului. Această stare de lucruri a fost confirmată și de către alți lucrători medicali - martori pe dosar, audiați în cadrul ședințelor de judecată, care au precizat instanței de judecată Pasecinic Alexei, Izman Virginia, Rotari Feodora.

- prin concluzia expusă în raportul de expertiză judiciară nr. 391 din 13 ianuarie 2017 se precizează că medicamentele administrate pacientului au fost indicate, medicul a prescris un tratament corect și absolut necesar;

- urmare a analizei rapoartelor de expertiză medico-legală se constată că tratamentul prescris de către inculpat și administrat lui Țărnă Vitalie a fost unul indicat și necesar, prevăzut în actele normative în domeniu. Nu a putut fi stabilită cu exactitate cauza decesului pacientului Țărnă Vitalie, șocul anafilactic fiind una dintre presupunerile, chiar și în ipoteza survenirii șocului anafilactic din cauza administrării medicamentelor, medicul nu putea preveni consecința în cauză. El nu avea obligația și nici posibilitatea de a preveni această situație. Inculpatul a întreprins toate măsurile necesare posibile pentru a salva viața victimei. Decesul pacientului putea fi generat atât de medicamentele administrate, cât și de alți factori precum: alimentele sau alcoolul consumat de pacient. Nu este exclusă nici una dintre ipoteze. Totodată, nu a putut fi stabilită cu exactitate ipoteza concretă. Pacientul a încălcat obligațiile sale legale.

- din materialele existente la dosar se constată că tratamentul pe care îl primise Țărnă Vitalie pentru tratarea xxxxx includea utilizarea în doze mari a xxxxxx cu acțiune rapidă. Nu se exclude că, supradozajul acestor xxxxx să fi generat un stop cardiorespirator ce a provocat decesul pacientului;

- **în consecință**, încălcarea de către pacient a regimului de staționar și regimului alimentar putea fi cauza decesului.

- încălcarea de către pacient a regimului spitalicesc, precum și a regimului alimentar, este un fapt cert și incontestabil. Fără îndoială, o asemenea împrejurare a avut un efect negativ asupra stării de sănătate a pacientului Țărnă Vitalie, mai ales dacă ținem cont de starea gravă a acestuia în care a fost internat. Nu poate fi negat și, cu siguranță, nu poate fi exclus faptul că această împrejurare ar fi servit temei de agravare a stării pacientului, care a dus în final la decesul acestuia. Astăzi acest fapt nu este infirmat și exclus absolut din lista posibilelor cauze a decesului pacientului. Totuși, aceste împrejurări sunt suficiente pentru a constata caracterul probabil și neprobat al concluziilor din rechizitoriu.

4.2 În recursul declarat partea vătămată Țărnă Dora indicând temeiurile prevăzute la art. 427 alin. 1) pct. 6) și 15) Cod procedură penală, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei și a sentinței în ceea ce privește latura civilă, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea în partea laturii civile a unei decizii prin care acțiunea civilă în procesul penal să fie admisă integral și să fie încasată de la partea

civilmente responsabilă IMSP „Spitalul Raional Orhei” în beneficiul său cu titlu de prejudiciu moral suma de 1.000.000 (un milion) lei.

În motivarea recursului partea vătămată a indicat că:

- suferințele psihice cauzate prin decesul soțului, sânt extrem de puternice, nu și-a revenit până în prezent. Soțul a fost internat în spital cu o diagnoză, în urma căreia nicidecum nu putea surveni moartea. Inculpatul, activând în calitate de medic și având obligația de a acorda ajutor bolnavilor, de fapt, în loc să-i acorde acest ajutor, l-a omorât. Astfel dânsa, trăiește cu conștiință că de fapt soțul, adresându-se după ajutor la Spitalul Republican Orhei, în loc să i se acorde acest ajutor, a fost omorât de unul din angajații spitalului;

- decesul soțului a survenit în urma unei infracțiuni comise de inculpat, prin urmare gradul de vinovăție al autorului prejudiciului este unul sporit, fapt care de asemenea, în temeiul prevederilor art.1423 alin.(1) Cod civil, influențează la cuantumul prejudiciului. Mai mult ca atât, infracțiunea a fost comisă ca, urmare a încălcării de către inculpat a unui șir de infracțiuni medicale, pe care, datorită studiilor medicale primite și a funcției ocupate, el era dator să le cunoască și să le respecte;

- prejudiciul a fost cauzat în cadrul unei instituții medicale, în care pacientul s-a adresat după ajutor, așteptându-se că va fi tratat, dar nu că va fi omorât de către o persoană care datorită jurământului lui Hippocrates era obligat să ajute, dar nu să dăuneze. Astfel, lipsirea de reacție a avut loc de către o persoană în care soțul său, datorită faptului că persoana în cauză era medicul ce îl trata, avea încredere deplină. Acest factor de asemenea influențează asupra măririi prejudiciului moral;

- în atare circumstanțe suma de 100000 lei încasată în calitate de prejudiciu moral, nicidecum nu-i poate aduce o satisfacție echilibrată;

- la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanța de apel nu s-a expus referitor la argumentele sale privind mărimea acestui prejudiciu, limitându-se la mențiunea că acesta ar fi un cuantum rezonabil, în deplină concordanță cu principiul răspunderii civile delictuale.

4.3 În recursul declarat avocatul Băgu Dinu, indicând temeiurile prevăzute la art. 427 alin. 1) pct. 6) Cod procedură penală, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei cu trimiterea cauzei la rejudecare într-un alt complet de judecată sau menținerea sentinței în partea ce ține de respingerea acțiunii civile.

În motivarea recursului avocatul Băgu Dinu a indicat că:

- decizia nu cuprinde motivele care au fost invocate în cererea de apel a părții vătămate cât și în acțiunea civilă înaintată;

- potrivit legislației în vigoare doar autorul prejudiciului, persoana nemijlocit responsabilă de cauzarea prejudiciului, are obligația de a repara prejudicial moral cauzat succesorului părții vătămate. Prin urmare, acțiunea civilă, fiind îndreptată împotriva spitalului rațional Orhei, nu are suport legal și nu urmează a fi admisă;

- instanța de judecată eronat a aplicat prevederile noului Cod civil;

- vinovăția lui Țurcan Marian nu este dovedită prin probe certe și suficiente, în conformitate cu principiul dincolo de o bănuială rezonabilă care ar permite angajarea comitentului pentru prepus lor;

- inculpatul nu a încălcat nici o regulă și/sau metodă de acordare a asistenței medicale. Acuzarea nu a putut stabili și indica cu precizie care regulă și/sau metodă de acordare a asistenței medicale ar fi fost încălcată de către inculpat;

- acuzatul poartă un caracter general și mai mult ca atât - nu vizează competența profesională a inculpatului;

- la materialele cauzei se găsesc probe care combat argumentele procurorului: Fișa medicală a bolnavului de staționar pe numele lui Târnă Vitalie, completată de către inculpat în urma examinării medicale a pacientului, efectuată personal de către inculpat; Acordul informat al pacientului, semnat de către Târnă Vitalie (anexate la cererea din 26 martie 2018), etc. – înscrisuri care demonstrează că inculpatul a prescris și a început tratamentul pacientului doar după examinarea medicală efectuată personal celui din urmă, iar pacientul a fost informat despre medicamentele ce urmează a-i fi administrate și a fost întrebat despre existența reacțiilor alergice la careva dintre preparate - întrebare la care pacientul a răspuns negativ.

5. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit conchide că, recursurile declarate de către avocatul Briceac Andrei în numele inculpatului Țurcan Marian și de către partea vătămată Țarnă Dora urmează a fi respinse, iar recursul ordinar declarat de avocatul Băgu Dinu în numele Spitalului Raional Orhei urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea încasării prejudiciului moral de la IMSP „Spitalul Raional Orhei” și menține în această parte, fără modificări, sentința, pe motiv că apelul a fost greșit admis din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.434 Cod de procedură penală judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei ținând seama, după caz, de opinia părților expusă în referință ori în ședință, dacă au participat la ea, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

În speță se constată, că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile ordinare în termen în conformitate cu art.422 Cod de procedură penală.

Conform art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

5.1 Cu referire la recursul declarat de către avocatul Briceac Andrei în numele inculpatului Țurcan Marian.

Potrivit textului recursului avocatul invocă, ca temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art.427 alin.1) pct.6) susținând, că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și pct.8) Cod procedură penală nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins reieșind din următoarele considerente.

Referitor la temeiul de recurs invocat de recurent, prin prisma pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată că, temeiul menționat nu și-au găsit confirmare, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin.1), 5), 417 alin. 8) Cod de procedură penală, hotărârea cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată. Instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante invocate în apelul avocatului în numele inculpatului motivarea soluției corespunde dispozitivului hotărârii atacate, dispozitivul fiind expus clar și instanța de apel nu a admis nici o eroare gravă de fapt.

Colegiul penal lărgit constată că, temeiul la care se referă autorul recursului nu persistă în cauză, deoarece din decizia instanței de apel rezultă că probele administrate au fost analizate obiectiv și a fost dat răspuns la toate argumentele apărării expuse în apel.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, cât ale apărării atât și ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția lui Țurcan Marian privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 213 alin. 3) lit. **b)** Cod penal să fie întemeiată și legală.

Astfel, la concluzia enunțată instanța de apel a ajuns, în rezultatul verificării probelor, descrise în pct.3.1 al prezentei decizii, care au fost apreciate conform art.101 Cod procedură penală, iar careva temei de a considera că concluzia instanței de apel este eronată la caz lipsește.

Referitor la motivele invocate în cererea de recurs precum că, „(...) *instanța de apel a neglijat argumente esențiale invocate de Țurcan Marian și apărătorul acestuia. Situație ce denotă o motivare insuficientă a hotărârii judecătorești*”, Colegiul penal menționează că, o astfel de eroare în cauza dată nu se constată, deoarece:

- decizia instanței de apel este una argumentată inclusiv în raport cu argumentele invocate în cerea de apel (**f.d.227-235 Vol. II**), care sunt identice cu argumentele recursului declarate de același autor, totodată instanța de recurs consideră că, repronunțarea asupra acelorași argumente nu poate duce la casarea deciziei contestate, or potrivit practicii CtEDO (*Coroi vs R. Moldova, 15.03.2011*), Curtea a specificat că, „ (...) *este adevărat că decizia Curții de Apel a fost foarte succintă și doar a menținut hotărârea primei instanțe. Totuși, având în vedere faptul că fondul cauzei a fost examinat în mod corespunzător de către prima instanță și că hotărârea acesteia este motivată suficient, precum și având în vedere natura motivelor invocate de reclamant în cererea sa de recurs, Curtea nu consideră că*

respingerea recursului fără o motivare detaliată constituie o violare a cerințelor articolului 6 § 1 al CoEDO”;

Totodată, Colegiul penal este solidar cu concluzia instanței de apel privind condamnarea inculpatului Țurcan Marian privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 213 alin. 3) lit. b) Cod penal pe semnele încălcarea din neglijență de către medic a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, cauzând decesul pacientului, concluzie care este legală, argumentată, bazată pe cumulul de probe, verificate și apreciate de instanța de apel, iar argumentele recurentului precum că, *pe tot parcursul examinării cauzei acuzarea nu a demonstrat vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate*, nu pot fi reținute, or, instanțele de fond corect au constatat că în acțiunile inculpatului Țurcan Marian sunt prezente toate elementele infracțiunii încriminate, inclusiv latura obiectivă cât și latura subiectivă, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența și practica CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16 februarie 2010, statuează că art. 6§1 din CtEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În astfel de circumstanțe, nu pot fi reținute argumentele invocate în recurs precum că, *inculpatul nu a încălcat nici o regulă și/sau metodă de acordare a asistenței medicale*. Or, Țurcan Marian, fiind medic curant, cunoscând că pacientul Țărnă Vitalie suferă de xxxxx contrar reglementărilor Protocolului clinic National aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr.1326 din 20.11.2013 „Cu privire la aprobarea Protocolului clinic național „xxxxx”, în lipsa unei examinări medicale efectuată personal, obligatorie potrivit art. 17 alin. (1) lit. f) din Legea nr.264 din 27.10.2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic, încălcând din neglijență regulile și metodele de acordare a asistenței medicale, nu a ținut cont de atribuțiile de serviciu stipulate în fișa de post a medicului chirurg de urgență prin care era obligat să presteze servicii medicale în volum și de calitate prevăzute în Programul Unic, în protocoalele și ghidurile de tratament aprobate de Ministerul Sănătății, ignorând caseta 8 din Capitolul C.2.3 al Protocolului clinic National vizat supra, prin care era obligat la abordarea xxxxx să determine severitatea obstrucției xxxxx reversibilitatea și variabilitatea ei, să investigheze obligatoriu factorii de risc xxxxx și condițiile clinice asociate, fără a ține cont de stipulările casetei 10 din capitolul C.2.3.1 a Protocolului în cauză, care evidențiază și medicamentele ca factor de risc xxxxx și fără a asigura un nivel înalt de investigare în conformitate cu metodele de investigații și tratament, sarcină obligatorie potrivit fișei de post vizate supra, fiind responsabil de asigurarea calității, securității și tratamentului adecvat al pacientului, iar în cazuri complicate care necesită experiență în tratament să alcătuiască și planul de investigație și tratament al pacientului, nu a ținut cont de etiologia xxxxx, de reacțiile alergice care pot surveni de la preparatele

medicamentoase și i-a prescris pentru administrare pacientului Țărnă Vitalie, sol. xxxxx medicamente care pot genera reacții alergice și anafilactice, inclusiv șocul anafilactic, iar ca urmare a administrării medicamentelor prescrise, aproximativ la ora 21.20 a aceleiași zile, s-a agravat starea sănătății pacientului, în consecință, la ora 22.30 a survenit moartea biologică a pacientului.

Cu referire la argumentul apărării precum că, *„în îndreptarea de la secția consultativă (întocmită de medicul Alexei PASECINIC) nu era făcută nici o mențiune privitor la xxxxx, pacientul nu s-a plâns inculpatului că ar suferi de xxxxx, nu existau semne, premise și temeuri pentru inculpat de a aborda pacientul ca un xxxxx nu prezenta semne că ar fi bolnav de xxxxx”* Colegiul le apreciază ca fiind eronate or, potrivit însăși a declarațiilor inculpatului se atestă că, acesta a aflat de la pacient că suferă de xxxxx, însă cu referire la reacții alergice la medicamente a negat.

Nefondat este și argumentul apărării precum că, *„pacientul urma a fi abordat din perspectiva diagnosticului cu care a fost internat, iar pașii pe care inculpatul urma a-i îndeplini în cazul pacientului Țărnă Vitalie sunt pașii prescriși în Protocolul clinic Național „xxxxx” - pași pe care medicul chirurg i- a respectat în totalitate”*. Or, necătând la acest fapt inculpatul urma a ține cont și de fișa postului, potrivit căreia medicul chirurg de urgență prestează servicii medicale în volum și de calitate prevăzute în Programul Unic, în protocoalele și ghidurile de tratament aprobate, răspunde de asigurarea calității, securității și tratamentului adecvat al pacienților tratați, asigură un nivel înalt de investigare și tratament a bolnavilor în conformitate cu metodele de investigații și tratament, este obligat să alcătuiască planul de investigație și tratament al pacienților, în cazuri complicate, care necesită experiență în tratament și cunoștințe teoretice mai vaste.

Faptul că pacientul urma a informa medicul despre reacțiile alergice la fel nu poate fi reținut. Or, potrivit declarațiilor martorului Izman Virginia, colegiul reține că, indiferent de răspunsul pacienților dacă au sau nu alergii la ceva, personalul este obligat să stabilească acest lucru prin probe de control, dacă persona spune că are alergii la un preparat, îi oferă explicațiile necesare.

Argumentul apărării precum că, *prin concluzia expusă în raportul de expertiză judiciară nr. 391 din 13 ianuarie 2017 potrivit căreia medicamentele administrate pacientului au fost indicate, medicul a prescris un tratament corect și absolut necesar*, este nefondat or, potrivit aceluiași raport de expertiză se constată că, *„La etapa primară de investigare a pacientului în scopul stabilirii diagnosticului și la etapa secundară de aplicare a unor măsuri concrete de tratament, medicul este obligat să respecte anumite acte normative în vigoare, cum ar fi protocoalele Clinice Naționale și instituționale, standardele de investigare și tratament, ghiduri practice, indicații metodice”*, fapt ignorat de către inculpat.

Nu poate fi reținut nici argumentul apărării privind faptul că, *„încălcarea de către pacient a regimului de staționar și regimului alimentar putea fi cauza decesului”*. Or, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.129 din 15.05.2015 se constată că, moartea pacientului Țărnă Vitalie a survenit în rezultatul insuficienței respiratorii acute, ca consecință a crizei xxxxx.

Totodată, din conținutul recursului nu se atestă o argumentare a temeiului pentru recurs invocat și prevăzute la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

5.2 Cu referire la recursul declarat de către avocatul Băgu Dinu în numele Spitalului Raional Orhei.

Analizând decizia contestată, în raport cu normele relevante, Colegiul penal lărgit, se va expune în limitele celor invocate în recurs, constatând, că soluția instanței de apel în latura civilă este neîntemeiată, apelul părții vătămate Țarină Dora fiind greșit admis, iar hotărârea primei instanțe, în această parte, fiind una legală și întemeiată, bazată pe materialele cauzei, probele cercetate în cadrul cercetării judecătorești, apreciate, conform prevederilor art.101 Cod procedură penală.

Lecturând textul recursului declarat, se constată că, avocatul Băgu Dinu în numele Spitalului Raional Orhei pledează asupra casării deciziei în latura civilă cu menținerea în această parte a sentinței Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 15 iulie 2019, prin care a fost respinsă acțiunea civilă depusă de succesorul părții vătămate Țărnă Dora împotriva IMSP „Spitalul Raional Orhei” privind repararea prejudiciului moral, ca fiind depusă împotriva pârâtului ne respectiv.

Prin urmare, verificând actele cauzei, în raport cu criticele invocate, Colegiul penal lărgit conchide că acestea sunt întemeiate, iar instanța de apel la judecarea cauzei a admis eroarea de drept expusă în pct. 6) din alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, care urmează a fi corectată în procedura de judecare a recursului ordinar declarat.

Într-un prim aspect, Colegiul penal lărgit ține să sublinieze că prima instanță corect a ajuns la concluzia de respingere a acțiunii civile depusă de succesorul părții vătămate Țărnă Dora împotriva IMSP „Spitalul Raional Orhei” privind repararea prejudiciului moral, ca fiind depusă împotriva pârâtului ne respectiv, or, din materialele cauzei rezultă că, succesorul părții vătămate a înaintat acțiunea civilă privind încasarea din contul inculpatului Țurcan Marian în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 1.000.000 lei. Ulterior, în ședința de judecată succesorul părții vătămate a depus o cerere privind înlocuirea pârâtului și a cerut încasarea prejudiciului moral de 1.000.000 lei din contul IMSP „Spitalul Raional Orhei”.

Analizând decizia contestată Colegiul penal lărgit constată că, soluția instanței de apel în partea acțiunii civile prin care a fost admisă parțial acțiunea civilă și dispusă încasarea de la IMSP „Spitalul Raional Orhei” în beneficiul părții civile Țărnă Dora suma de 100.000 (o sută mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, *este neîntemeiată*. Decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care și-a întemeiat soluția, or, potrivit art. 221 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, aacțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești. Acțiunea civilă se intentează față de bănuît, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului.

Articolul 220 alin.(3) Cod procedură penală, prescrie că, hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.

Totodată potrivit prevederilor art. 73 alin.(1) Cod de procedură penală, parte civilmente responsabilă este recunoscută persoana fizică sau juridică care, în baza legii sau conform acțiunii civile înaintate în procesul penal, poate fi supusă răspunderii materiale pentru prejudiciul material cauzat de faptele învinutului, inculpatului.

În conformitate cu art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Conform art.1998 alin.(1) Cod civil cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit art. 2036 alin.(1) și (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Totodată, Colegiul penal lărgit reține că, acțiunea civilă înaintată de Țarină Dora împotriva IMSP „Spitalul Raional Orhei”(f.d.93 Vol. II) nu este motivată prin prisma normelor de drept privind încasarea prejudiciului moral anume din contul IMSP „Spitalul Raional Orhei”, în circumstanțele cauzei.

Învederând aceste prevederi, Colegiul penal ține să menționeze că, acțiunea civilă, înaintată de către succesorul părții vătămate Țarnă Dora, privind încasarea prejudiciului moral de 1.000.000 lei din contul IMSP „Spitalul Raional Orhei”, nu are suport legal. Or, doar autorul prejudiciului, persoana responsabilă are obligația de a repara prejudiciul moral, cauzat prin infracțiune, părții vătămate.

Prin urmare, instanța de recurs ține să remarce că, în cauză nu sunt întrunite condițiile încasării prejudiciului moral din contul IMSP „Spitalul Raional Orhei”, întrucât succesorul părții vătămate nu a înaintat acțiunea civilă împotriva persoanei responsabile la reparația prejudiciului moral cauzat, circumstanțe ce nu împiedică succesorul părții vătămate să se adreseze cu acțiune împotriva pârâtului corespunzător, în ordine civilă.

5.3 În acest context, instanța de recurs va respinge, ca fiind nefondat, recursul părții vătămate Țarnă Dora potrivit căruia invocând, temeiurile de casare a deciziei instanței de apel prevederile art. 427 alin.1) pct. 6) pct.15) Cod procedură penală a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei și a sentinței în ceea ce privește latura civilă, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea în partea laturii civile a unei decizii prin care acțiunea civilă în procesul penal să fie admisă integral și să fie încasat de la partea civilmente responsabilă IMSP „Spitalul Raional Orhei” în beneficiul său cu titlu de prejudiciu moral suma de 1.000.000 (un milion) lei. Or,

reieșind din cele enunțate supra, acțiunea civilă nu a fost înaintată împotriva persoanei responsabile la reparația prejudiciului cauzat.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal conchide că, decizia instanței de apel, în partea acțiunii civile prin care a fost admisă parțial acțiunea civilă și dispusă încasarea prejudiciului moral de 1.000.000 lei din contul IMSP „Spitalul Raional Orhei” este nefondată și urmează a fi casată în această parte cu menținerea, fără modificări a sentinței Judecătoriei Orhei sediul Central din 15 iulie 2019.

6. În conformitate cu prevederile art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibile recursurile declarate de către avocatul Briceac Andrei în numele inculpatului Țurcan Marian și de către partea vătămată Țarnă Dora.

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Băgu Dinu în numele Spitalului Raional Orhei, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2020, în partea încasării prejudiciului moral de la IMSP „Spitalul Raional Orhei”, cu menținerea în această parte a sentinței Judecătoriei Orhei (sediul central) din 15 iulie 2019 în cauza penală privind-l pe **Țurcan Marian xxxxx**.

În rest celelalte dispoziții ale deciziei atacate în cauza penală privind-l pe **Țurcan Marian xxxxx** se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **28 ianuarie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor